

TELEGRAFUL ROMÂNULUI.

Nr. 21. ANULU XVII.

Sabiuu, in 13/25 Martiu 1869.

Telegrafulu are de două ori pe săptămână: joi'a și Duminec'a. — Prenunțarea se face în Sabiuu la expeditorul foiei pe afara la c. r. poște, cu bani ga'ta prin scrisori francate, adresate către expeditorul. Prețulu pnenunțării nei pentru Sabiuu este pe anu 7. fl. v. a. ear pe o jumătate de anu 3. fl. 50. Pentru celelalte parți ale Transilvaniei și pen-

tră provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumătate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. și țeri străine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inserțiile se platescu pentru întreia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a două ora cu 5 1/2 cr. și pentru a treia repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Cu 1 Aprile se deschide prenumerațiune nouă la „Telegrafulu Român” pre langa condițiunile espuse in fruntea foiei.

Editor'a „Telegr. Rom.”

Elementele nu ne lipsesc.

Asiă amu disu in articolulu nostru din nrulu 18 alu acestei foi, intitulatu „Un'a din cardinalele trebuintie.”

Chiara si cu acea ocaziune amu indigitatu ca ce felu suntu elementele acelea: prisosulu din locuitorimea de la tiéra. Cându vorbimu de noi întielegemu pre locuitorimea noastră nationale, căci de celelalte are cine sa ingrigesca și esperinti'a ne documenteaza ca s'au ingrigitu și se ingrigesce in totu modulu.

Sa cautămu dara unu momentu la suprafati'a pre carea locuiescu romanii din monarchi'a austro-ungurésca, si sa vedemu, deca este adeveratu ca elementele de a crea cetatieni le avemu.

De inteliginti'a naturale a romaniloru amu vorbitu cu alta ocaziune si inca dupa martori streini, prin urmare nepartinitori. Si apoi unde este inteliginti'a acést'a, este si darulu de inventiune, si inventiunea jóca unu rolu mare in afacerile cu cari se ocupa acea clasa a cetatieniloru, cari producu manufacturi. Pre darulu inventiunei radima perfectiunarea instrumentelor de lucru, pre acela-si daru radima insusirea de lucrurile ce se întrebuinteaza la trairulu de tóte dilele s. a. m. d. Si cumca darulu acést'a esista in mesura mare ni dovedescu casuri reale, destule, chiaru si pâna acum, cându industri'a e imbratisiata numai de individi singuratici, sporadici in câte unu colu de tiéra, si si acesti'a, parte mare cá diletanti si numai putini cá mijlocu de a-si câstiga pânea de tóte dilele.

Aici in apropierea noastră este unulu, carele face orologie de turnuri, din lemnu, pregatite de asiă, încátu suntu mai trainice si mai neespuse influintiei temperaturii séu aerului, decâtu cele de metalu. Din parțile Cohalmului ni se scrise anulu trecutú nóue, si amu cetitu si in diuarele nemtiesci de aici, despre unu maestru de mori de ventu, despre cari mori multi voru sci cu câtu nesuccesu se potu aclimatisa la noi in tiéra, unde venturile suntu fôrte schimbiose. Amu vediutu cu ochii o masina de reschiatu, facuta de unu diletantu romanu (Protopopu gr. cat. in Indolu) care reschia singura si sta in locu cându papusi'a e ga'ta. Totu acést'a face si orologie atátu de casa câtu si de turnuri; ceste din urma de le trage, dupa cum dicemu noi, la optu dile si la o luna odata. Muntenii apuseni cari suntu cunoscuti cá baiesi si ciuberari, se ocupa cu lemnaritul (bardasitul) in mare si in micu cu succese fôrte de admiratu, asemenea cu fauritul. Avemu desu maestri de vase de lutu in unele parți de tiéra s. a. s. a afara de pelarii cei multi d. e. din Porcesti, (cari suntu premiati de espositiunea din Londonu) din Alb'a Juli'a, Orestia, Fagarasiu etc.

De plantele cele june respandite in industri'a moderna nici nu amu facutu amintire, cu tóte ca si aci avemu individi distinsi, cari nu stau in privinti'a lucrului inapoia altoru maestri de alta nationalitate.

Inmultiti acesti'a si radicati ceilalti, cari se afla dejă adusi la starea de a se puté perfectiuná si in folosinti'a meseriiloru lor: — in unu deceniu societatea noastră nationale aru capatá alta fatia. Satele respandite pre teritoriu de câte unu milu, a le munteniloru apuseni si ostici, se aru aduná si in locu de sate se aru prefăce unele in orasie. Totu asiă s'aru puté prefăce si altele din alte parți a le tieroi.

Cu privintia la acést'a materia aru fi multu de disu inca, inse credemu, ca cele ce aru fi de a se continuá mai departe aru fi mai de doritu sa facemu.

Pâna aci amu vorbitu numai de o jumătate a elementelor. Acést'a o dicemu pentru aceea, căci trebuie sa ne fia aminte, ca nu e de ajunsu de a recomandá numai imultirea producatoriloru de manufacturi. Aici cetitorii sa ne permita a repeti unele idei espuse cu alte ocazioni. A repeti ca prin imbratisarea meseriiloru mósiel de la tiéra nu suferé derabaruri asiă insemnate. Impregiurarea acést'a mijlocescu de acei ce remănu la tiéra si potu estinde mai tare activitatea si câstigulu. Si deca perderea de bratie lucratorie e mai mare, scadiementulu de aci se suplinescu prin masini séu instrumente cari suntu mai spornice la lucru. O stare mai buna a tieraniloru imultiescu trebuintiele loru dara si inlesnescu procurarea loru si acést'a aduce cu sine si factorii, la care producatorii de manufacturi si depunu manufacturile loru. Acesti'a suntu celelalte jumătate.

Noi si pâna acum audimu adese pre maestri neromani laudându contingentulu de cumparatori ce lu dau romanii din giurulu cetătiloru, afara de ceea ce se espôrta in strainatate.

Aru fi pecatu dara, ca poporulu nostru sa nu se folosésca de privilegiulu ce i sta asiă dicendu dinaintea usiei; de privilegiulu celu costa asiă de puțin, pentru ca in casu cându unu parinte e seracu si are fii mai multi, nu are lipsa de alta, decâtu cându va fi unulu de 12-14 ani sa-lu dea unu maestru si dupa patru ani fiului seu i sta calea deschisa de a se hraní, de a amblá in lume si a o cunósce si in urma de a deveni unu cetatienu cu stare si si cu tignela si omulu seu, neaternatoriu de nimenea.

O reflexiune.

Dlu corespundinte de „lânga Timisiu” respunde in nrulu 27 alu „Albinei” la articolulu nostru din nrulu 15.: „Suntemu aprópe de a ne întielege?”

De óre-ce dlu corespundinte se tânguie ca a fostu pré lungu articolulu citatu, ne vomu sili de asta data cá sa scriemu câtu se pôte de pre scurtu.

Dlu corespundinte evita obiectulu articolului nostru si se face picantu, pentru ca indata la inceputu face din întrebarea noastră o afirmatiune: ca „amu fi întielesi”, in sa mai târdiu cu vre-o câte va pasagie ne spune o istoria: cum densulu, cându s'a invrednicitu a vorbi asta véra in Bucuresci cu unu inteliginte de renume europénu, C. A. Rosetti, si cum acést'a fiindu întrebatu de dlu corespundinte, ce serie „Telegrafulu” in nrii mai recenti, ii response, ca nu-lu pricepe. Deci acum si dlu corespundinte, nu scimu din respectu către dlu Rosetti, inca marturisesce ca nu-lu pricepe.

Martorisimu, cá nu voimu a ne insusi dreptulu de a judecá asupr'a capacitatiei nimenui, acést'a pôte ca e unu daru dela Ddienu, cá fia-care se pricepa numai pre câtu-lu taie capulu; dara dlu corespundinte, carele ni-a povestitu si pre aci, inca asta tótna istoria acést'a, ne pune in critic'a positiune de a ne întrebá, ca óre a spusu densulu a tunc i neadeveru, séu acum in corespundinti'a sea de „lânga Temisiu”, pentru ca atunci spunea lucrulu altfelu, nu cá acum. De cum-va si-a uitatu ce a spusu atunci, apoi i-amu puté servi cu putiena reimprospetare de memoria, si noi inca amu isbuti sa esimu din dilem'a ast'a fatole; cu tóte, ca ni se pare ca totu atát'a va fi, dupa ce avemu aceste dóue descoperiri, ori ne vomu tiené de cea din urma ori de cea dintâiu.

Dlu coresp. face apoi alusiuni la decoratiuni, cari dupa imaginatiunea cea pré poetica se pórta

pre „capetien'a”, si dice ca capetien'a este de vina deca nu pricepe „Telegrafulu”, căci „nu e decorata etc”. Nu vomu judecá deca decoratiunile potu sa ajute ce-va la desvoltarea unei capatieni séu la cualificarea ei; dara nu întielegemu cum vinu decoratiunile aici in vorba? Un'a, nóue nu ni se va putea aruncá nici o imputare ca suntemu decorati, pentru ca nici nu amu visatu de asiă ce-va nici odata. De alta parte deca statulu afla cu cale sa distinga pre cine-va meritatu, nu e o crima, cá meritatulu sa primésca distinctiunea, si acést'a cu atát'a mai vértosu, cu câtu ómenii primésco beneficii cu multu mai de a dóua mâna, nu cá sa le aterne de peptu, ci sa le întrebuinteaze si altu felu, nu dela statu, ci dela privati si pentru aceea cine le va face vre-o imputare? Sa simu drepti si ecuitabili dlo de „lânga Timisiu”.

Dlu corespundinte ne denuncioia, bine sa observe cetitorulu cuventulu, publiculu seu ca facemu „siéga si scriemu ironia despre — o nórea si demnitatea nationale”.

Cându amu voi noi sa facemu siéga etc. din onórea si demnitatea nationale, amu tratá lucrulu mai cu indiferentia; amu maguli parției sentimentali a aspiratiuniloru nationali, amu orbiatiunea sa nu véda starea lucrurilor de fatia. Dlu corespundinte séu nu scie, séu nu vrea sa mai scie despre ce e întrebarea la noi. Cá sa primésca mai ingraba consimtiementulu publiculu, pre care vrea a si lu apropiá, ne pune dintr'o data „fatia in fatia nationea romana cu nationea magiara”. Cându s'aru poté acést'a asiă dintr'odata nu amu avé nimica in contr'a, amu fi de acordu cu dlu corespundinte. La noi inse stau lucrurile altfelu, ele inca nu au inaintatu încátu totalitatea noastră nationale sa faca o singura cestiune din cestiunea ei. Noi suntemu, chiaru dupa D-vóstra, inca numai la stadiulu autonomiei Transilvaniei, va se dica, inainte de 1848.

Deci dle cor, dupa stadiulu in care se afla cestiunea de care se tratéza, bine sa bagi séma, cá sa nu uití, ca factorii cari-si stau fatia in fatia suntu: Transilvania si Ungaria.

Vei fi umblatu putienu prin Transilvania si pôte ca nu scii bine, deca de cumva intalnesci pre careva de aici pre acolo, intrébalu fii bunu, sati spuna, ca in Transilvania, dupa desvoltarea lucrurilor remase incurcate dela 1848 in cóce, reprezentantiele tieriei nu se facu dupa nationalitati, ci dupa jurisdictiuni, adeca, dupa comitate, scaune si districte si unele municipii. Acum dle cor, deca tiér'a acést'a, a câroru municipii suntu mai tóte amestecate cu neromani, are sa si apere in fati'a Ungariei autonomi'a, ea trebuie intréga sa se puna fatia in fatia cu Ungaria, spre a parali-sá dorinti'a cestei din urma de uniunea celei dintâiu. Deci dle cor. întrebarea ce o pui, ca dóra pentru aceea nu incape asemenarea între biserica serba si romana, căci faptorulu romanu nu e recunoscutu de statu, — o întrebare superflua. De alta parte deca legea electorale in Transilvania nu aru fi asupritória, nu aveamu multu habariu de recunóscrea séu nerecunóscrea romanulu de factoru recunoscutu de statu, ci alegeamu o majoritate de deputati, cari faprice aru fi valóratu, ca suntu unu factoru in statu si rezultatele cumpaneau atunci in partea romana. Atunci si cestiunea autonomiei si ori-care alt'a, ce ne intereséza mai de aprópe se putea deslegá altfelu.

Fa unu proiectu dopa care tiér'a Ardealului sa fia reprezentata dupa natieni, séu deca se alegu in tóte jurisdictiunile tieriei deputati, tiér'a (findu ca romanii nu s'au folositu, cá in districtulu Fagarasiului de dreptulu seu) tótuți sa nu-si póta avé reprezentanti'a sea recunoscuta de formele dreptulu de statu in vigore, — si-ti vomu fi fôrte re-

cunoscători, până atunci inse nu o luă la sanătós'a in drépt'a si in stâng'a, pentru ca dupa cum singuru te vei convinge de la 20 Aprile in colo, Transilvani'a va fi r e p r e s e n t a t a in Pest'a, pre lănga tóta abtinererea noastră, de magiari, secui si sasi.

Inca un'a si apoi — sanătate buna!

Lasate d't'a, lasase si altii de vorbe si frase frumóse, căroru nu aveti sa le puneti altu temein, decâtu ca d ó r a se voru schimbá impregiurările. Sciti ca cu d ó r a si p ó t e se „p a c a l e s c e” omulu, si sciti ca te poti, ve puteti, ne putem „p a c a l i” cu totii?

N a t i u n e a romana nu va „a m a g i” pre nimenea, cându va cercá totu privilegiu, recunoscutu in statu de legale, spre a-si aduce la valóre pretensiunile sele cele drepte. Dara ea va fi a m a g i t a de sine ins'a, déca va fi imbetata mereu de cestiuni locali si póte si personali, si pâna cându alte natiuni colocuitórie si din giurulu nostru si canta de trebi, ea cu cuvinte frumóse va fi retienuta de a face ce-va. E dreptu ca nu insielámu, nu tradámu pre nimenea; ni e téma inse, cá nu cumva sa se faca aceste cu noi insfíne din ne-
prevedere. . . .

Eveneminte politice.

„Gazet'a de Colonia” ne aduce urmatórea scire:

Regimulu francesu a pusu sa se imparta la tíera gratisu o brosiura edata la Dentu, care póta titulu: „Convenirile publice in Parisu”. Acésta brosiura contine unu síru lungu de estrase din vorbirile cele infocate ténute in Belleville etc. Aceloru estrase le premergu nisce pasagie, care sunt menite a spaiméntá pre bietii tiereni fricosi, punendu-le inainte periculele ce provinu din nisuintiele cele revolutionarie ale opozitiunei.

Dara regimulu inca nu dorme. Chiaru in momentul acest'a e tíer'a impenata de epistole volante, in cari se espunu in modulu celu mai infioratoriu cuvéntările ténute in unele adunári publice din Parisu. Dara nu e destulu cu atât'a, ci inca-si punu tóte puterile de a reimprospetá ierási cultulu bonapartianu, care se pare, ca a deadiutu cátu de bine si la tíera. Spre scopulu acest'a se esoperéza in tipografi'a imperiale o epistola volanta, care prin estrase tendentióse din Idées Napoléoniens se invetie poporulu, ca n'are in lume unu amicu mai bunu, decâtu pre Napoleonu III. Lucrulu erá sa se tiena secretu si numai in momentul alegeriloru se fia imprasciatu in tíera. Prin o indiscretiune inasa, proiectulu ajunsse la publicitate, si asiá, precum se aude, epistol'a aceea, va se iésa in lun'a curenta.—

Sciri din Bucuresti anuncia in Parisu, ca casulu privitoriu la polonulu Dunin s'a complanatu pre cale pacinica. Dintr'o parte se afirma ca principele Carolu din Romani'a aru fi indreptatu din motivulu acest'a cátra imperatorulu Napoleonu o scrisóre, in care se róga pentru rechiamarea consululu gen. francesu Mellinet din Bucuresti. „France” si „Patrie” dechiera acést'a scire de o scor-nitura. Dara „Cor. franc.” dice ca ténut'a lui Mellinet in caus'a acést'a totusi n'a fostu corecta; celu putienu se vorbesce in cercuri confidentiale ca Lavalette aru fi facutu lui Mellinet in modu crutietoriu, óresi-care imputare, de-si e Mellinet in oriente unulu dintre cei mai energici agenti ai Franciei.

Scirile privitóre la Ispani'a vorbescu ca domnesce pace in tóta tíer'a afara de Xeres, unde insurgentii ierási a inceputu a conturbá liniscea publica. O armata sub conducerea generalulu de brigada Pazos tramisa in contr'a loru a atacatu pre insurgenti in 18 Martiu, si dupa cum insciintéza depesiele venite din Xeres ia batutu, inasa cu multa versare de sänge din ambe pártile; 600 de insurgenti mai cu séma totu streini s'a prinsu, cei'alalti s'au imprasciatu fugindu. —

Unu telegramu din Serapeum sositu in Londra in 19 ne insciintéza ca in 18 Martiu, s'a delaturatu cateractele din canalulu dela Suez si diminéti'a la 11 óre s'a deschisa navigatiunea din marea Meditiera in marea Rosta fiindu de fatia si vice-regele Egiptulu. —

Prussia-si aróga, precum spunu foile germane, in Germani'a drepturi, cari nu respectéza istori'a nici unui statu; ea anesséza pre rendu statele cele mai mici, precum a facutu si in dílele trecute cu cetatea libera Frankfurt de lănga Main, calcându in picíóre drepturile ei cetatienesci, pentru 1 mil. de taleri.

Aceste volnicii au produsu o indignatiune mare intre germani, si a instreinat Prussiei pre multi amici. —

In caus'a Belgiei unu telegramu nou ne infatioséza situatiunea intr'unu modu fórte optimistich. Acestu telegramu dice ca parerile Franciei si Belgiei divergéza numai intr'unu punctu. Dara cumca acest'a este punctum saliens nu pomenesce nimic'a.

Iu „Independance” cetimu: Pertractările intre cabinetulu nostru si ministeriulu francesu sunt in lucrare. In 17 a. c. a pertractatu unu consiliu de ministri propunerile aduse de Laguérónniere si precum se vede in privinti'a unoru puncte de siguru se voru invoí. Adunarea unei conferintie s'a primitu in principiu; acésta conferintia se va tiena la dorinti'a regimulu francesu in Parisu. Regimulu belgicu propune, cá tarifele internationale sa se esaminedie de acésta comissiune pentru ca in modulu acest'a sa se asecure die transporturile pentru societátile francese, care i s'aru cuveni prin usua-re directa a călei ferate de Luxemburg si Lüttich-Limbürg.

Regimulu francesu afla ca aceste propuneri sunt pre restrinse, deci pretinde cá conferinti'a sa se ocupe cu tóte afacerile economice ce suntu de interesu pentru ambele tieri, si ca o parte din acele afaceri se fia esaminarea tractatelor privitóre la calea ferata. Acestea sunt propunerile, cu care e insarcinatu Laguérónniere de a le aduce la cunoscenti'a conferintiei si a le sustienea. Pâna acum e inca diferintia intre opiniuni in privinti'a acést'a; inasa se spera, ca se voru aflá mijlóce de complanare.

Caletori'a Majestății Sele.

Majestatea Sea Imperatulu a ajunsu sér'a in 17 Martiu din Fiume in Pol'a, unde fu primitu cu entusiasmu si dusu in teatrulu cetátiei. Diminéti'a in 18 Martiu visitá escadrónele imperatesci, marin'a, arsenalulu si alt. unde se facura productiunile cele mai frumóse. Sér'a la 6 óre au fostu unu diner militar, la care au participatu toti dignitarii militari si marinari. La 8 óre dupa diner plecá Majestatea Sea cátra Trieste.

In 19 diminéti'a dupa 8 óre anóniara salvele de tunuri, campanele bisericelor si strigările poporulu, venirea Majest. Sele pre vaporulu „Greif”. Primirea fu entusiastica. Podestá cetátiei Poren-t'a saluta pre Maj. Sea si-lu bineventá in numele cetátiei dicendu, ca cetatea Trieste au privitu totu-déun'a cu confidentia la cas'a Habsburgica incredintindu-i destinele sele. De numele principiloru ei suntu legate reminiscintie nesterse si in sírulu acestor'a stralucescu numele Majest. Sele pentru institutiunile liberale date popóreloru Austriei, incheiandu cu felicitările cele mai calduróse, ce fura a-companiate din partea multimei adunate.

La aceste respunde Majestatea Sea in limb'a italiana: „Cu multiamire primescu ovatiunile ce-mi aduceti, si speru ca simtiemintele de loialitate nu voru incetá nici odata de a formá patriotismu pentru monarchia si interesele ei. Ve incredintiez ca destinele cetátiei Trieste si a locuitoriloru ei fára deosebire de nationalitate mi jactu asemenea la inima, si me bucuru pentru buna starea cetátiei si a teritoriulu ei.”

Dupa intrarea in Despartemente primí Maj. Sea indatu ovatiunile tuturor jurisdicțiuniloru si corporatiuniloru. Mai întâiu primí Maj. Sea pre ambasadorele regelui de Itali'a, generalulu Morozzo dela Rocca, care-lu felicitá in numele monarchulu seu; dupa aceea urmă representatiunea preotimei inalte, a consiliulu cetatienescu, a corpulu militariu — consulariu si a tuturor corporatiuniloru.

Dupa cum se scire din Vien'a Maj. Sea va sosi Dumineca in 21 Martiu la Vien'a. —

Dela senatulu imperiale.

Venindu vorb'a despre bugetulu cultulu in siedinti'a dela 18 a curentei dlu Eudoxiu Hurmuzachi vorbesce dupa cum raportéza „Albin'a” urmatórele:

Biseric'a gr. or. din asta parte a monarchiei trece preste jumetate de milionu si sta in legatura ierarhica cu trupin'a din Transilvani'a si Ungari'a, care singura numera preste trei milióne. Cu tóte ca prin legile fundamentale de statn e garantata autonomi'a bisericelor, cunoscenti'a relatiuniloru interne si externe ale bisericelor este pentru regimu si acum de lipsa cá si mai inainte; cáci regimulu nu numai ca este indetoratu a scuti autonomi'a bisericelor, ceea ce nu e cu putintia fára de cunoscenti'a organismulu si marginiloru ei, ci

densulu are sa recunósca si sa respectedie reportulu singuraticelor biserici cátra statu, spre care scopu este necesaria cunósckerea constitutiunei loru canonice.

Déca s'a aflatu de bine si de necesariu, in mijloculu unei cetáti rom. catolice si intr'unu ministeriu de culte asediatu numai si numai cu barbati de confessiunea rom. cat., a mai atrage si pre unu episcopu rom. cat. in calitatea de expertu si consultatoriu, precum se respicá d. ministru de cultu in respunsulu interpelatiunei din 28 Ianuariu, atunci cugetu eu, ca atragerea unui consultatoriu din sinulu unei biserici mai putienu cunoscute de pre marginile imperiulu, nu póte fi mai putienu de lipsa, cáci numai asiá póte avé regimulu o garantia pentru dejudecarea drépta a referintieloru acestei biserici.

Ca necesitatea acést'a s'a si aretatu pre fatia, dovedesce fapt'a cunoscuta, ca ministeriulu ia adese refugiu la unu barbatu versatu in sciintiele canonice orientale, spre a se informá despre institutiunile acestei biserici, care barbatu inasa nu este nici din gremiulu ministeriale, nici din sinulu bisericeii ortodoxe. (Intielege pre profesorulu Tschis-mann. Trad.)

Dara nu numai cu privire la cunoscenti'a institutiuniloru acestei biserici, ci si a traganári cu resolvirea afaceriloru bisericesci orientale este necesaria atragerea unei puteri lucratórie, ca legile fundamentale de statu se devina odata litera via in privinti'a bisericeii orientale. Este adeca cunoscutu, ca petitiunea diecesaniloru din Bucovina pentru efeptuarea autonomiei bisericeii, prin conclusulu senatulu imperiale din 19 Iuniu 1868 s'a tramisu regimulu c. r. cu provocarea, de a pune la cale cele de lipsa, cá biserica orientale se devina cátu mai curendu in posesiunea autonomiei sele garantate prin art. 15 a legii fundamentale de statu. Ce e adeveru, ministeriulu a provocatu fára intardiare si pre episcopulu din Bucovina, ca densulu intru intielegere cu consistoriulu si cu diecesanii se faca propunerile respective. De atunci suntu trecute optu luni, si caus'a autonomiei inca totusi nu e resolvata, ci jace in studiulu primu. Concedu, ca vin'a acestei traganári nu jace susu ci josu, nu asiá in ministeriu ci mai multu in diecesa; totusi nu se póte negá, cá o energia din partea ministeriulu, care este indatoratu a efeptuá legile fundamentale de statu, aru fi miscatu lucrulu din locu, si déca nu s'a desvoltatu atare energia, pare-mi-se, ca caus'a jace in lips'a unui organu in gremiulu ministeriulu, care sa se ocupe cu seriozitate de afacerile bisericeii orientale.

Pentru propunerea mea si pretensiunea drépta a bisericeii orientale vorbesce si procedur'a observata in favórea altoru confessiuni. Precum a desfasiuratu dlu superintendinte Schneider, se afla in ministeriulu de cultu dejá de multi ani unu consultatoriu din partea bisericeii evangelice. De ce dara se remana neconsiderata asemenea pretensiune drépta a bisericeii orientale? Séu póte ca biserica acést'a se aiba si de aci inainte sórtea, cá afacerile ei se fia dejudecate si resolute dupa mesur'a asiediamintelor bisericeii rom. catolice?

Nu sum siguru, déca inaltulu ministeriu este intielesu cu pretensiunea mea facuta in numele confessiuniloru orientali. Dara pre cátu sciu positivu, este unu factoru mai inaltu decâtu ministeriulu, care a recunoscutu asta pretensiune. Cuventulu imperatescu, care s'a datu in anulu 1860, si pâna acum nu s'a retrasu, stá la mijlocu pentru propunerea mea. Rescriptulu Majestății Sele din 27 Septembrie 1860 cátra patriarchulu Rajacici contine spre fine urmatórele: „In fine voi purtá de grigia, ca pentru tratarea afaceriloru bisericeii gr. or. la instanti'a suprema sa se asiedie unu barbatu de confessiunea acestei bisericeii”. CREDU dara, ca inaltulu ministeriu nu va face ilusoriu cuventulu imperatescu, ci-lu va aduce cátu mai curendu in realitate.”

Propunerea dlui Hurmuzachi se spriginí si din partea pré sántiei sele parintelui episcopu Cnezeviciu cu urmatórele cuvinte: „Propunerea facuta de dlu Hurmuzachi jace intru interesulu bisericeii gr. or. si este basata in legile fundamentale de statu despre egalitatea confessiuniloru. Si eu sustienu acésta propunere si o recomendu cu caldura.”

Cu tóte acestea, a respunsu d. Hasner intr'unu modu, care marturisesce putienu pentru o nepreocupare, precum se pretinde acést'a dela unu ministru. Cuvintele dlui Hasner sunt urmatórele:

„D. Hurmuzachi m'a intempínatu astadi cu multa buna vointia; densulu avú de scopu a su-

plină cu o persoană neajunsulă puterilor, ce-mi stau spre dispoziție; de asemenea avu bunelata a-si exprima parerea într-unu mod favorabil despre referințele afacerilor cultului gr. or. Prin patența pentru protestanți sum îndetoratu, in despartimentulu evangelicu a pune de referinte pre unu barbatu de confessiunea evangolica. Eu amu dechiaratu și mai de une-dile, ca e dorintia mea, a posiedea barbatu de esperintia. Dara ajunge deca acestia suntu barbatu esperti și de concepte ne-preocupate. Referintele de care este vorba, se ocupa de mai multi ani cu succesu bunu (?! Red.) cu afacerile cultului gr. or. care cultu nu e numai in Bucovin'a ci și in Dalmati'a. In asta tiera din urma se afla cu totul alta nationalitate, si pare-mi-se a fi unu lucru greu a atrage pre unu barbatu din Bucovin'a, care aru putea corespunde si parerilor eterogene din Dalmati'a. Pre langa acest'a aru fi se fiu cu precautiune la atragerea unui organu cunoscutu cu cercustările, care pôte tocm'a pentru aceea nu aru posedé nepreocnpărea necesaria. Dece insa inalta casa va avea bunelata a-mi octroă o putere lucratoriă, o voiu primi cu multiamire.

Asia d. Hasner. Iera d. Hormusachi la rubrica cultului orientali i-a replicatu urmatoarele. „Pentru cultulu orientali din Bucovin'a nu s'a prelimitatu neci o subventiune din venitul statului. Cultulu orientali s'a sustienutu pana acum cu medile cele sele. Inse de ast'a nu pôte fi cultulu acest'a ascuratu pentru totu timpulu. Suntu de abié câtiya ani, de cându se face incercarea, de a intrebuintia fondulu gr. or. si pentru scopuri catolice. In anul 1858, a scopositu ministerulu de cultu si a si provocatu pre episcopulu Bucovinei spre darea dechiaratiunii ca pentru hospitulu catolicu din Jirusalimu si fara de o garantia din partea statului sa se dee imprumutu 70.000 fl. din fondulu religinariu orient. din Bucovina, cu alte cuvinte: sa se daruiesca. Episcopulu, asupra carui'a se face presiune, se dete dupa voi'a ministerului, si e de multiamitu numai interventiei consiliului de statu ca nu s'a efeptuatu acea dedicatiune pentru scopuri straine.

Ceea ce s'a potutu intempla atunci, pôte sa se intemple si astadi, de orece fondulu religinariu orientali sta fara de control'a legelativei. Elu sta eschisiyu in man'a ministerului, care nu mai intraba de episcopulu, daca afla de bine. Depinde asia-dara numai de la parerea subiectiva si vointia momentana a ministrului respectiv, de a intrebuintia averea bisericeii gr. orientali si pentru alte scopuri.

Propunerea mea de mai nainte o facui asiadara in done directiuni: un'a, ca tratarea afacerilor bisericeii gr. or. se nu suferé amenări, iera alt'a, ca tratarea acestoru afaceri se fia mai corecta. Obiectările facute de d. ministru, mi se paru a nu fi fundate. Ca de dice d. ministru ca referintele orientali din Bucovin'a aru avé de lucru si cu afacerile bisericeii din Dalmati'a, respundu ca biserica din Dalmati'a este aceia-si ce si in Bucovin'a, adeca gr. or. Iera de dice d. ministru, ca referintele din Bucovin'a nu aru sci limb'a dalmatina, intrebui ore nu aru fi totu mai consultu, de cum este de prezentu, cându referintele nu scie neci un'a neci alt'a limba, si ceea ce e mai multu, ca este de confesiune straina?

Ce se atinge inuse de momentulu principale, pre care amu basatu pretensiunea mea, acest'a a remasu neatinsu si neclatitu de d. ministru. Propunerea mea e basata pre rescriptulu imperatescu din 27 Septembrie 1860 prin care s'a promis a siediarea unui membru alu bisericeii gr. or. in ministerulu de culte. Acestu rescriptu se datéza din unu timpu, cându Maestatea Sea n'a fostu inca legatu de formele constitutionale. Ceea ce a emanatu atunci din plenitudinea poterii imperiale, este legalu si obligatoriu. Asia-dara stamu naintea unei alternative. Au ca este acelu rescriptu imperiale validu si eficace, au ca nu este validu si obligatoriu. De este inca validu, atunci este si o detorintia a ministerului, de a aduce intru implinire ceea ce a promis Maestatea Sea, căci nu depinde de la parerea subiectiva si bun'a placere a unui ministru, a lasa ne efeptuatu ceea ce a promis Imperatul. Acest'a este acum o pretensiune drepta a bisericeii orientali, carea nu pôte fi alterata de unu ministru, pana cându sta in validitate rescriptulu imperatescu.

Dece inse acelu rescriptu nu mai are validitate, atunci nu pricepu, de ce sta in „Actele ofici-

ose a le bisericeii gr. or. tiparite sub auspiciile ministerului de cultu? Dece nu are validitate, atunci aru fi se dechiaré regimulu, de a dreptulu, ca rescriptulu imperatescu din 27 Septembrie 1860 e resuflatu. Căci pana cându nu e acest'a, este basata si provocarea regimului, de a aduce intru implinire promisiunea data bisericeii orientali, si ministerulu, ca unulu ce e responsabil, este constrinsu, a incungiura totu, ce aru fi spre scaderea de onore a coronei, adeca prin neimplinire a promisiunei. Pana cându asia-dara acelu rescriptu nu e revocatu, posiede biserica orientali dreptulu, a persevera in pretensiunea sea, si eu declaru, in numele bisericeii gr. or. a unei tieri, carea m'a ablegatu in cōce, ca pana cându mentionatulu rescriptu va sta, si nu va fi revocatu pre calea legala, nu voiu inceta a aduce aminte la fie-carea ocaziune si mai cu sēma la votarea bugetului, si de aru fi concesu dupa ordinea casei, a anuncia cu unu anu mai nainte propunerile, a-siu face acest'a astadi pentru sesiunea venitoria. In fie ce casu voiu eschiamă dupa modulu lui Cato: „Ego vero censeo, promissionem esse tenendam“.

Revista diuaristica.

„Correspundinti'a democratica“ scrie intr'unu nr. mai din urma unu articulu, in care ilustréza referinti'a intre Austri'a si Itali'a. Acestu art. suna: „Itali'a si Austri'a suntu despartite, n'au pentru ce se mai certă, si deca italianii n'au nebunitu, atunci oresi-cari complanări vijtore se potu face prin cointelegeri pacifice. Si noi ne dechiarămu francu, ca implinirea unei datorintie germane merita pentru Austri'a jertfirea Trentinului, (sic!) deca e de lipsa“. La aceste responde „Gaz. de Tirol“: Si noi afirmămu forte francu, ca domni democratici din Stuttgart pōta o politica ideale. D-loru nu si-au luat tempu la dechiararea cea sincera a aprecia positiunea politica mai deaprobe si a o invrednici de o privire mai serioasa. Mai intai le observămu ca „Trentinulu“, ca complexulu partiei acei'a din tirolulu sudicu, ce vorbesce limb'a italiana, e o fictiune contra istoriei, ce nega tota istoria evenimentelor dela a. 1027 incōce. Ea nega tote drepturile teritoriale, posessioni si jurisdictiuni, ce au castigatu partile acelea din dilele principelui Meinhard I din Tirolu. Ea are o parte dubla: dinainte construeza pentru cunoscutele teorii de aneasiune a diplomatiei italiene, o provincia noua italiana, ce aru mai fi de castigatu in oresi-care modu, din deretru representa o restauratiune de dreptu a puterei lumesci episcopale, de-si pare ridicula omeniloru progresului; dara ea devine serioasa, deca o vomu privi dupa nusiintiele partidei reactionarie, care, cându aru invinge, s'aru reintorcre pre carulu triumfatoriu, cătu aru putea in evulu mediu. Supusii monastirei de Trient si a confiniloru sudice se priveau de secolu si fatia cu italianii, de tirolesi; si asia nici „Corresp. Democrat.“ nu trebuie sa intrebuinteze in locu de „Trentino“ numele veneratu a Tirolulu sudicu. Mai departe-i postimu a ne spune, cum s'aru puté defendă Tirolulu sudicu germanu (esceptionalminte de rigiunea Sterzing) indata ce Tirolulu sudicu cu valile laterale dela Avisio si Noce precum si valea Eciu-lui pana la Salurn, aru deveni in mări streine. Dara italianii nu voru fi nebuni, dice Cores. Nu, ei nu suntu nebuni, ci se deosebescu de corifeii partidei nationale germane mai cu sēma prin aceea, ca nu pōta o politica idealu sentimentale, ci o politica reale nationale. Geografiile si mapele loru scolare vorbescu in genere de monte Brenneru ca limite teritoriale. Cugetulu si tient'a acest'a n'au abandonat'o nici odata. Nu-si facu nici unu scrupulu a anesă de dincolo de Brenner 220,000 germani, căci si acestia, precum dicu ei, suntu jumetate romani. Cu atât'a mai mare dreptu putem dice noi de tirolesii sudici, ca ei totusi suntu jumetate germani, de-si curia trientina n'a incetatu a introduce in biserica si scōlele loru limb'a italiana. Complannări limitorale suntu cu putintia, insa impreunate cu mari greutăti. Tote ce amu disu aici, incheia fōi'a din Insbruck art. seu, le recomandămu consideratiunei organului partidei democratice germane din Stuttgart. E tempulu ca sa se deschida in tote partile Germaniei ochii adeverului in privinti'a confiniloru sudice a poporului germanu si delatrendu politic'a ideale sa o inlocuiesca cu un'a reale libera de ori-ce scrupulositate lucrandu totu odata in sensulu acest'a; căci ocaziunea nu va lipsi.

Sighisior'a, in 21/9 Martiu. Dupa lupte îndelungate si inversionate intre partidele sasiloru vechi si noi, la alegerea de deputatu pentru diet'a din Pest'a urmata ieri, reusira cei din urma cu maioritate de 397 voturi contra 363, si asia se realese cunoscutulu capu alu partidei, Parochulu Carolu Fabricius. Contracandidatul a fostu Directorele gimnasiale, dlu Fridericu Müller. Romanii, de-si incungiurati de petitori de ambe partidele, in urm'a unei conferintie avute se decisera a se subordina votului dela Mercurea, si se abtinenura de totu dela votare. Este buna ori este gresita pentru noi calea passivitatiei, venitorulu va areta; atât'a constatămu cu bucuria, ca romanii de aici, cari aveau preste 100 voturi, au doveditu cea mai stricta armonia si solidaritate.

Orescia, 7/19 Martiu 1869.

De Redactoru! Me rogu sa aveti bunatate a publică in pretiuitulu d-vōstre diuaru urmatoarele:

In 8/20 Februaru a. c. a datu eforia scōlei gr. or. de aici unu halu in folosulu acestei scoli care, fiindu spriginite prin oferte maritimose din pratea mai multoru binefacatori avu unu resultatu forte favoritoriu. A contribuitu;

din Brasiovu: Prestimatii dd. Georgiu Nicolau Orgidanu 1 fl. Ioann Dusoiu 1 fl. Georgiu S. Nic'a 1 fl. Ioseff Prentner 1 fl. Stefanu Sotiru 1 fl. Dimitrie Erimie 1 fl. Dimitrie Iancovicu 1 fl. Stefanu Poenariu 1 fl. Tache Stanescu 1 fl. Georgiu Dicu 1 fl. Ioann Babancu 1 fl. Andreiu A. Popovicu 1 fl. Nicolu T. Ciurcu 1 fl. George C. George Ioanu 1 fl. Teodoru T. Ciurcu 1 fl. D. V. Sofia C. Popovicu 1 fl. —

Din Sabiu: D. I. Tulbasu 2 fl. D. profesor Ioane Popescu 1 fl. —

Din Ord'a: dela D. S. D. Nicolau Sian-doru de Vistea 10 fl. —

Din Alb'a - Juli'a: dela DD. Samuila Cirlea 1 fl. Nicolau Berghianu 1 fl. Petru Cirlea 1 fl. v. a.

Din Cietea: dela Dlu Nicolau Padericiu 2 florini.

Din Sacarimbu: dela DD. Benjaminu Densusianu Protopopu gr. c. 50 xr. Nicolau Florea 1 fl. Ioann Varmajanu 1 fl. Ioann Onea parochu in Bradetu 1 fl. Rvrd. D. Protop. Sabinau Piso 1 fl.

Din cerculu Iliei: dela DD. Ales. Herbay 1 fl. Alessiu Olariu 1 fl. I. Olariu 1 fl. I. Orbonasiu 1 fl. Zacharia Popu 1 fl.

Din Dobr'a: dela Revrd. D. Prot. Nicolau de Crainicu 1 fl. Petru Fogarasi 1 fl. Georgiu Herbay 1 fl. Alessiu Nemesiu 1 fl. Iosifu Olariu 1 fl.

Din Zaranadu a administratu rev. d-uu protopopu Moise Lazaru la susu numit'a eforia 9 fl.

Laolalta 61 fl. 50 xr. v. a.

Adaugendu la acestia cei incasati din Orestia 225 fl. 80 xr.

Resulta unu incasatu d. 287 „ 30 xr.

Din care subtragendu-se spesele avute cu 152 „ 64 xr.

A remasu pentru scōla unu venitu de 134 „ 66 xr.

Publicandu-se acestu resultatu imbucuratori aducemu totu deodata cea mai adenca multiamita marinimosiloru contribuitori. —

Ilie Popu, curatorulu bis. gr-or. de aici.

Reuniunea musicale de 27 Februaru si ultimulu balu de la 6 Martiu 1869 in Nasaudu.

(din Bistritia.)

Fugi politica obscura, tu tipu de urgia
Fugi! si me parasesce, căci a mea sōrto
Dulce misteriosu,
Sublimu frumosu.

Mi-o incanta, Apolu p'a s'a lira auria,
Si-o conduce Erme cu batulu peregrinu,
P'aurorii aripi lini
Plete de rose pline de crimi! —

Asia-mi eschiamă anim'a in dilele trecute a le carnavalulu, — convinsu de virtutile suave a scumpei mele nationi. —

Dupa umbr'a dela Borgo-Prundu, care fu numai reflexulu unei fapte far' de svatu, nu din sentiu inamicu, ci numai din prim'a furie, ni adase mus'a teneretiloru:

Dile divine
Fara suspine!

Un'a invitare amicabilă a d. presedinte Ioachinu Muresianu, si un'a epistola a d. Ioane Florianu — in numele comitetului, ni-a indreptat pasii cu placere către Nasaudu, . . . Elisiiu romanilor din Transilvania.

Natur'a intrăga ni fu favoritoare. Ajungendu d'asupra Tradamului ni salutau anticii munti cu capetele lor serioase si albe, . . . vecinice testimonii a eroismului protoparintilor nostri, . . . martori a resignatiunii, ale dorerilor si modeste placerilor noastre, . . . ni saluta Somesulu cu undele sale argintie, a căroru spume albastre adese fura rosite de sânge de dusmanu!

Sosindu, luarămu adio de la stelele arcului azuru, si intrarămu in „paradisulu pre pamentu“ in care admirarămu stele splendide: . . .

Romancuie tenerele
Visuri de amori! . . .

Sal'a reuniunii fū cu gustu laudabilu decorata. Capela de musica, constādu din romani carunti, membri a musicei fostiloru bravi granicieri ai II. regimentu de romani, sub directiunea demnului profesore de musica d. Hanusecu, acceptara cu ardore momentulu inceperii la 8 ore.

Acest'a batu si apolu in persōna d. profesore Hanusecu, — pre care june eselentu l'a adusu destinu la Nasaudu, (unde se afla profesore de musica la gimnasiu) cā se incante, se console si se re'nvia, inspiratu de mus'a sa suava un'a natiune, in a cări'a senu jace — de somnulu seculariu amorfitu — unu tesauru de atāt'a sensibilitate . . . d'atāt'a poesia! . . . ne redicara animele cu cele mai placute si alese melodii natiunali si universali.

Cu atāt'a placere si cu asiā mari aplausuri de dame si de domni pōte ca de multu n'a fostu musica natiunala pre terenulu patriei nōstre „Daci'a ferice“ — primita.

Dupa finea programei — la 4 ore demanētia a cări'a ordine geniala o multiamim d. fiscalu Ioane Florianu, se departara onoratele dame si barbati arangiara spre onōrea ospetiloru unu banchetu; insufletitu dopa usulu natiunale prin oratiuni, cānteci, si povesci natiunali! —

Aprōpe tōte natiunele austro-magiari fura reprezentate, acāroru membri meraser incantati si multiamiti parte de musica escelenta, parte de primirea si tratarea atātu de gentile si fratiasca ce o avura din partea romanilor din Nasaudu. —

In 6 Martiu a. c. fu ultimulu balu. Invitarea cu nerabdare acceptata veni tempuriu si sēr'a la 1/2 8 fū sal'a de danzu plina de participatori.

Magnetulu, care aduse pre omu din singuritate in societate, a adusu, bateru ca fu tempulu fōrte nefavoritoriu — tōta inteleginti'a districtului, si ospeti d'aprōpe si de departe la olalta; si aru fi fōrte lungu, cādu a-siu probā d'a descrie acestu balu escelentu care tienū pāna demenētia.

Me-restrigu dara de a numi dintra tōte pieșele perfecte numai unu o a d r i l u romanescu compusu de d. profesore Hanusecu, care a reprezentatu cele mai importante doine natiunali, a căror'a variationi maestrice magnetis'au tōte animele.

„Desceaptate romane“, „Hor'a unirii“, „Arde-lēnu copilu de munte“, a lui „Racoltia“, a lui Mihaia celu mare“ etc. — schimbau piano sēu alegro: — cadrilulu fū repetitu si petrecutu de aplause viforose.

Dupa balu urmēza iēra unu banchetu in onōrea ospetiloru cā si in 27 Fauru.

Nu esista poetu nici literatu, mai nici pēna terestre care aru potea descrie primirea nōstra asiā de insufletita de fratiēta, sinceru amori si adēna amicētia.

Vampirulu politicei ni-a crutiātu in tōta privinti'a cu presenti'a sea, si potemu dice cu fatia stralucitoare de bucuria: „cā ni amu sentitu in mediculu romaniloru cā acasa.“ —

Oferimu dara toti fratiloru de la Nasaudu sincera si adēcu sentita multiamire, si i asicurāmu ca suntemu patrushi pāna la sufletu de sātulu adēveru, ca unu poporu cu atātea virtuti sublime debe sa aiba esistētia etēna.

In numele ospetiloru

de M. . . .

Varietati.

** Din „Hr. Ztg.“ aflāmu ca la 15 a acestei luni Maj. Sea Imperatulu a facutu o revista

asupra Regimentulu de infanteria Mecklenburg Streilitz Nr. 31, carele s'a pusu in piati'a Uerményi in linia desvoltata si adēca, doue bataliuni a 4 companii, 1 a doue companii.

Trup'a intrēga in unu atacu fu comandata de comandantele regimentulu Hoffinger.

La 8 1/4 ore Majestatea Sea in uniforma husarēscă a trecut in pasu pre dinaintea frontulu si dopa ce bataliunea a dou'a a facutu unele evolutiuni in colōne mai multe si o colōna dupla, in fine unu quarēe, Majestatea Sea si esprima cea mai deplina multiamire.

Acum fura chiamati oficerii si Majestatea Sea s'a induratu a esprime gratiōsu cea mai deplina a sea indestulare cu regimentulu, in ori ce privintia, si adause ca regimentulu acest'a este celu mai bonu din tōte regimentele armatei. — Dupa acest'a urmā defilarea in jumetati de companii la distantiā intrēga. Soldatii au capatatu lefa dupla pre cincidile.

Ne bucurāmu cādu audīmu de fiii si fratii nostri cei bravi, cari nu lasa privilegiu in care sa nu se distinga, cari la Solferino a aratatu ca suntu lei, dopa marturisirea inimiculu chiaru, la Custozza au aratatu, ca arm'a lor trage mai greu in cumpan'a unei batalii. Bravi au fostu, bravi voru remanē. Sa merite pururea laude cā cea a Majestătiei Sele, incātu sa fie cei mai buni intre tōte regimentele armatei!

** Celimu ca guvernulu provinciale alu tie-rei incetēza functionarea dejā cu 1 Aprile a. c. pentru cā guvernulu sa se pōta mantui de restantiele ce le are. Corespundētia jurisdictiuniloru va fi deadreptulu cu ministeriulu. Commissariatulu ce are sa intre in viētia la 1 Maiu, nu scimu ce functione va avē, atāt'a aflāmu ca nici in o cestiune nu va functionā dreptu de a dōu'a instantia.

** In Ungari'a s'a facutu pāna duminēca 254 de alegeri, dintre cari 137 suntu deakisti si 117 oppositiōnisti. —

** Din Pojonu se scrie, ca in cerculu de alegere Comoru o partida a aprinsu cāsile celeilalte si cu furci si inblacii inarmati oprea pre proprietari a stinge foculu. Totu sēmne invēdate de civilizatiune moderna.

** Profesorulu de medicina din Vien'a Brühl intentionēza a infintiā unu museu anatomicu popularu, pentru de a dā prelegeri practice din medicina si din alte sciintie folositore in viatia practica. Participatori la acest'a insotire au de a solvi pre septamāna 5. xr. Inscriinduse cineva pre unu anu si obligādu-se a solvi tacs'a acest'a mica, se face „membru a museulu anatomicu popularu“ si primesce dopa unu anu diplom'a de atare.

** Unu fundu de bute a papatu unu mandatu de deputatu. La alegerea de deputatu in Sūt-Szerdahely, deakistii aveau o bute de viuu din care sa-si ude gāturile alegatorii dopa ce voru fi votatu pentru candidatulu deakistu Bartal. Butea trebuie se fie fostu fōrte mare cāci-alegatorii venisera din departare si asiā in-setara fōrte tare si erau multi. Unu cortesiu de a lui Bartal se suī in versulu butei, si incepū se jōce acolo ciardasiu, spre bucuria mare a aderintiloru politici ce-lu incunjurau. Vēdiendu cortesiuulu cā joculu seu place alegatoriloru mai multu de cātu tōte programele deakiste, incepū se sara si mai cu focu. Daru nenorocire, prin o buna saritura se sparse fundulu butei, si pre cādu cortesiuulu strigā hopu, se pomeni in bute, cufundatu in vinu pana in grumadi Scaldatulu acest'a nu-lu aduse in perplexitate, ci liniscitu cortesiuulu incepū a sōrbe vinulu din pre-juru dreptu precautiune ca se nu devina innecat intr'unu potōpu de vuu, dechiarādu a buna sēma vinulu: De cātu tu pre mine, mai bine io pre tine Privitorii cari mai nainte aplaudasera, crediura acum de o detorintia a lor se mērga in ajutorulu coreligionariulu loru politico, si neavendu vase a māna, alergara cu pelariile dopa cunoscut'a maniera. Urmāriile fura fōrte fatale pentru candidatulu Bartal, in 30 de minute o parte din alegatori erā tavalita pre josu, alții se certau, bateau, milit'a trebui se intrevina, se intemplara raniri, partit'a se imprasciā si n'o mai potura adunā. Contracandidatulu stāngei cāstigā la votare majoritate de 135 voturi si asiā se alese Franciscu Krasēs-nits de ablegatu in cerculu Sūt-Szerdahely.

„Alb.“

** O trista urmare a betiei. Primimu doue corespundētie despre intemplarea a-

cēst'a: In comun'a Tulc'a (lānga Tinc'a) repausādu o muliere betrāna, si avendu sa se tiena, dopa dātina, priveghia in nōptea de 27 spre 28 Fauru v. se adunara omenii la priveghiare. La asemene priveghiu, prin unele locuri romanesci sa incubatu datin'a cea rea de beu priveghiatorii rachiū. Cape-tādu si aci multu rachiū, a beutu pāna s'au imbelatu si au adormitu cu toti. Inse in tinda (culina) s'a fostu coptu pāne, si fiindu paie in apropiare, s'au aprinsu paiele si apoi cas'a. Vecinii bagādu pe sēma, au alergatu, si desceptādu-se cei din lantru, numai pre ferēstra si-au potutu mātui viētia. Mortulu a arsu si o fetitia de 12 ani. — Cine scie cātu de mare este reverētia poporulu nostru cātra cei morti, si pōte intipui impresiunea ce a causat'o acēsta trista urmare a betiei. (Alb.)

** In Vien'a tienura in dīlele trecute surdo-mutii o festivitate grandioșă, la care nu lipsira toaste insufletitōre cu sēmne, pentru santeata Imperatulu, pentru directorulu institutulu si alt.

** In Americ'a au tienutu nu demultu nisce prisionieri condēnati la mōrte in capela inchisōrei din Thomastonu, unu meetingu, unde a desbatutu despre stergerea pedepsei de mōrte. Opositiune intre omeni cu strēngu de gātu firesce nu erā. Toti erau ucigatori intre cari presedinte G. Ding unu lotru cu unu renume deosebitu. Resolutiunea la care se unira cu totii suna in urmatoriulu tipu: Apelāmu la cetatienii si legislatorii umani si crestinesci ai statulu in interesulu societătiei, cari s'a facutu brutale, crescēdu deliquenti prin pedepse resbunātore si i rugāmu: a nu repasi cu unu patrariu de seculu introducēdu furcile — acēsta relicuia a barbarismulu; sa nu se espuna pericolulu a versā sânge nevinovatu si a nu innoi legi ce periclitēza persōne si proprietate. — Unu comitetu de doi dintre condēnati la mōrte se alesera a aduce acest'a resolutiune legislatoarei statulu, de cum-va le va concede directiunea inchisōrei.

250,000 marce castigulu capitalu!

Cea mai noua loterie mare de premii
constituita si garantata de

Cetatea libera Hamburgu

22,400 de sorti libere de castigu in suma de

Trei milione 205,000 marce

se realizēza in putiēne luni sub decurgerea trage-rei. Intre acestea se afla castiguri mari de marce 250,000, 150,000, 100,000, 50,000, 30,000, 25,000, 20,000, 15,000, 12,000, 10,000, 8,000, 6,000, 5,000, 4,000, 3,000, 1,05 de ori 2000, 156 de ori 1000, 206 de ori 500, 300, 200 etc.

Acest'a loterie mare de capitale e fōrte interesantu constituita, ea oferesce participatoriloru cele mai mari avantagiuri si cea mai buna garantia in tōta privinti'a

In 14 Aprile st. n. 1868 e tragerea cea mai de aprōpe a castiguriloru.

1 losu de statu intrēgu in originalu costa fl. 3 1/2 v. a. 1 jumetate sēu 1/4 dto fl. 1 75 xr. v. a.

Tōte comisiunile lānga care e alaturata tax'a amintita in val. aust. le implinim cu cea mai mare promptitudine, alaturāmu planurile recerute si dāmu gratisu ori-ce deslusire. Dopa tragere primesco fia-care participatoriu fāra provocare list'a officiōsa, castiguri mai mici se voru tramite cu punctualitate, iēra cele mai mari se voru solvi cā si pāna acum prin agentiele nōstre in tōte piatiēle austriace.

Adresele suntu de a se indreptā cātu mai cū-rendu directe cātra

S. Steindecker et Comp.

Comerciu de banca si cambiale
in Hamburgu.

In interesulu aceloru persōne cari participa bucuros la loterii solide de bani, tragemu cu deosebire atēntiunea asupra Anōncei Dui **S. Stein-decker et Comp.** in Hamburgu. Cas'a acest'a a solvit nu de multu iērasi cele mai mari castiguri si e cunoscutu ca fia-cine e servitu promptu, reelu si discretu.

Burs'a de Vienn'a.

Din 12/24 Martiu 1869.

Metalicele 5%	62 90	Act. de creditu	304 90
Imprumut. nat. 5%	71 30	Argintulu	123 35
Actiile de banca	726	Galbinulu	5 92